

Välisüliõpilaste töölerakendumisest peale õpingute lõppu

Aluseks Riigikontrolli ülevaade riigi rändepoliitika valikutest

Liisi Uder
Riigikontrolli auditijuht
27. märtsil 2015

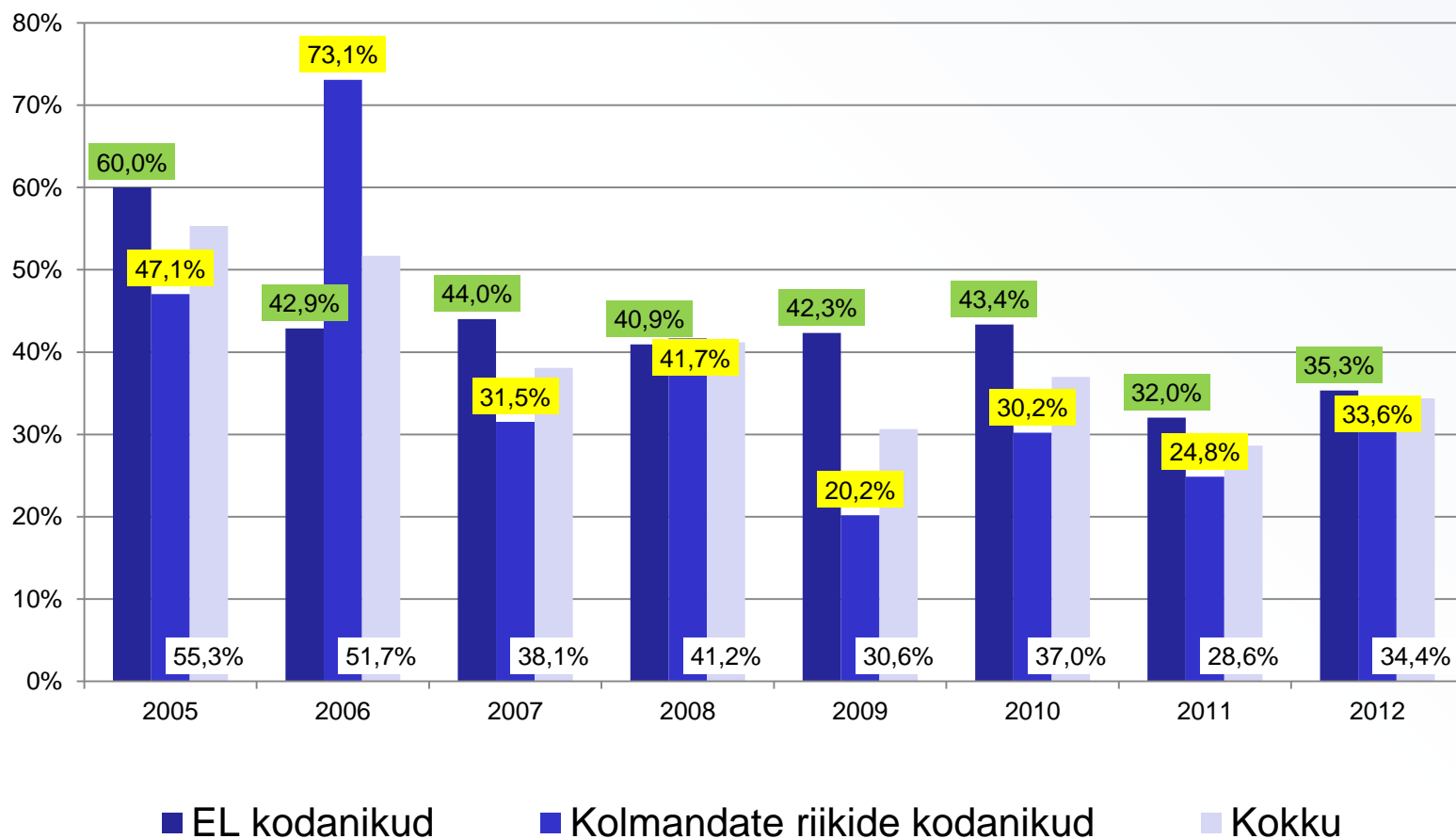
Riigikontroll koostab ülevaadet:

- võimalustest, mis on riigil puudujääv inimressurss katta ilma rännet kasutamata;
- Eestisse seni rännanud inimeste käekäigust – kes nad on, millises sektori töötavad, palju teenivad jne;
- nendest, kes on välja rännanud;
- ohtudest ja võimalustest, mis rändega võivad (Eestis) kaasneda;
- rändepoliitilistest valikutest – ehk mis osas riik otsuseid peab tegema?

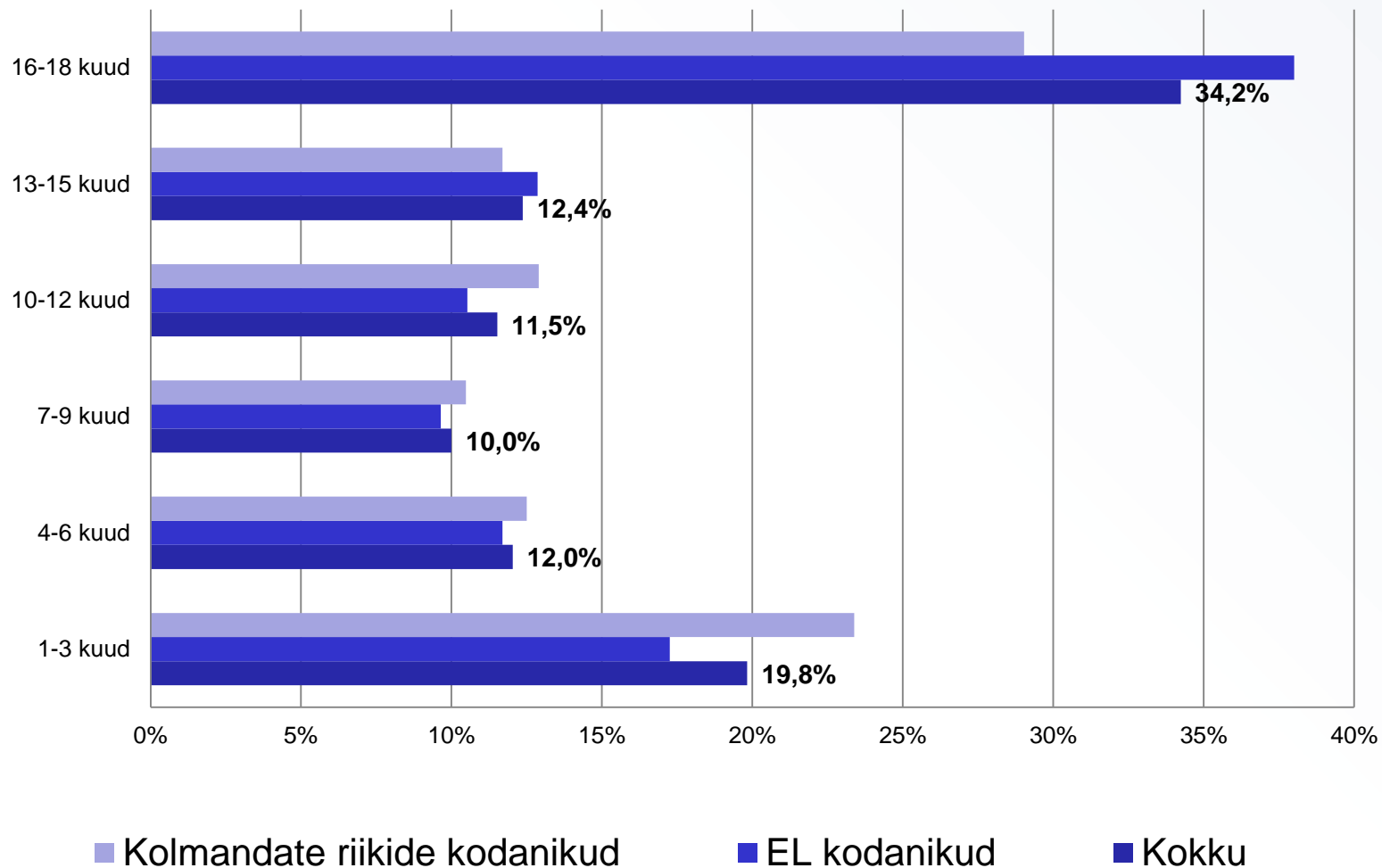
Täna räägin

- Ennekõike Eestis kooli lõpetanud välisõppurite käekäigust tööturul.
- Leiame vastuse järgmistele küsimustele:
  - paljud jäävad siia tööle?
  - kaua nad töötavad?
  - millised on nende sissetulekud?
  - milline on nende hariduslik taust?
- Ülevaate koostamise käigus kasutasime järgmisi andmeid:
  - Politsei- ja piirivalveametist elamislubade andmed;
  - Eesti Hariduse Infosüsteemist õppimise andmed;
  - Eesti Maksu- ja Tolliametist andmed sissetulekute kohta.
- Uuritud perioodiks olid aastad 2005-2013.
- Erinevatel põhjustel ei saanud me uurida kõikide lõpetanud õppurite käekäiku.

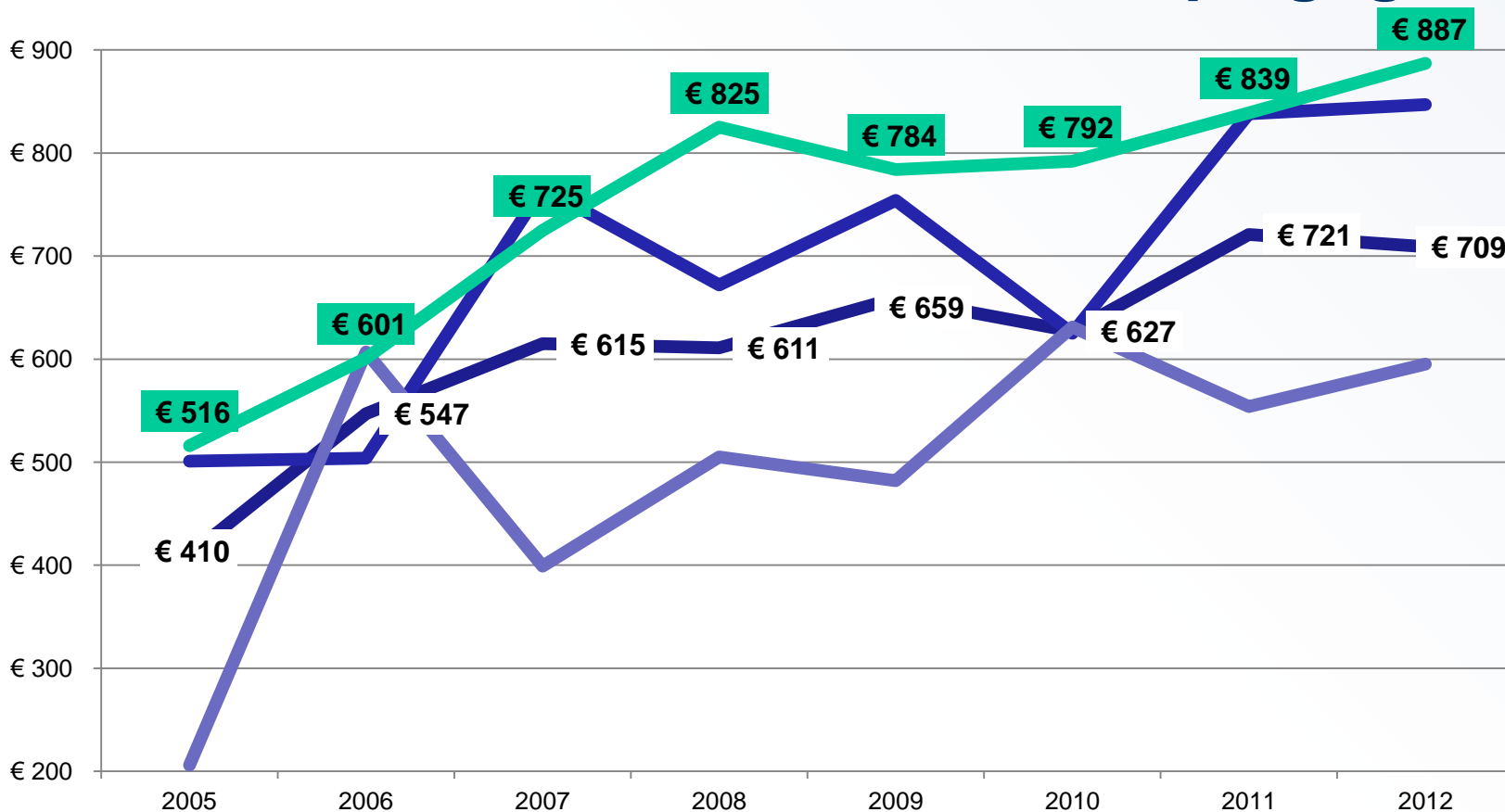
Eestisse tööle jäänud õppurite osakaal lõpetanutest

Töötamise kestus kuudes pooleteise aasta jooksul

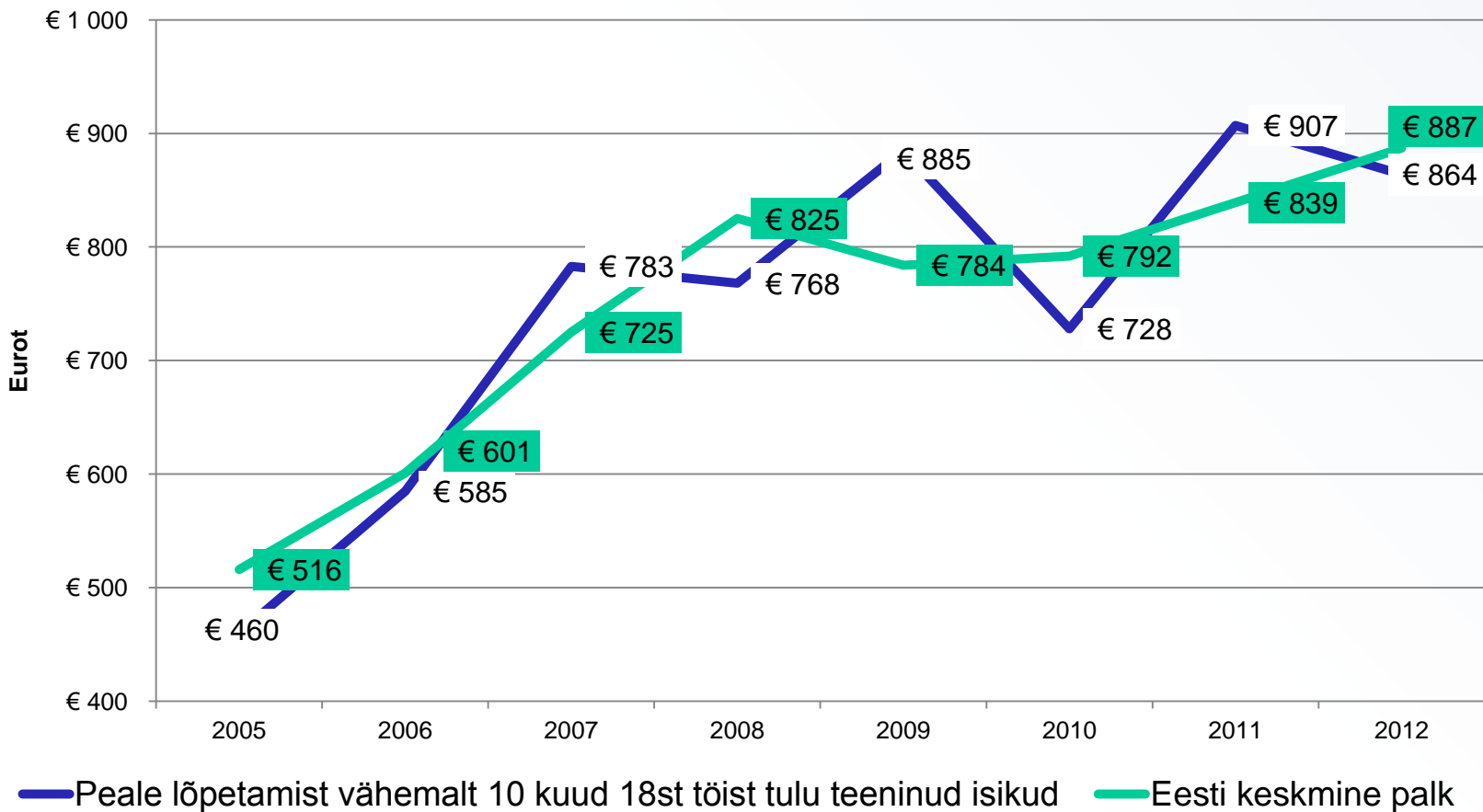

Õppima asunud tudengite keskmise töise sissetuleku võrdlus Eesti keskmise palgaga

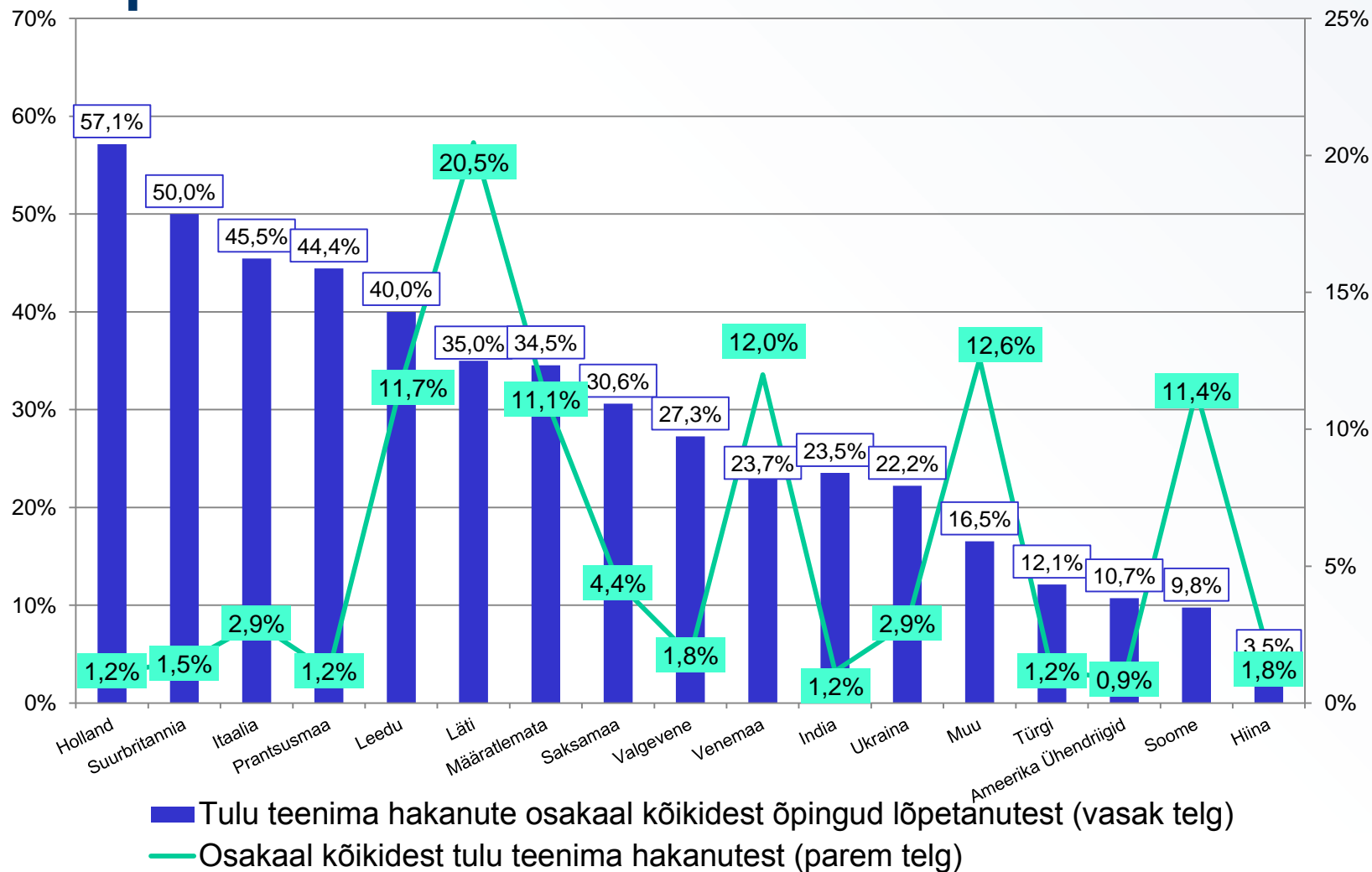

— Kokku
 — EL kodanikud
 — Kolmandate riikide kodanikud
 — Eesti keskmine palk

Nõ alaliselt töötavate isikute tulu võrdlus Eesti keskmise palgaga

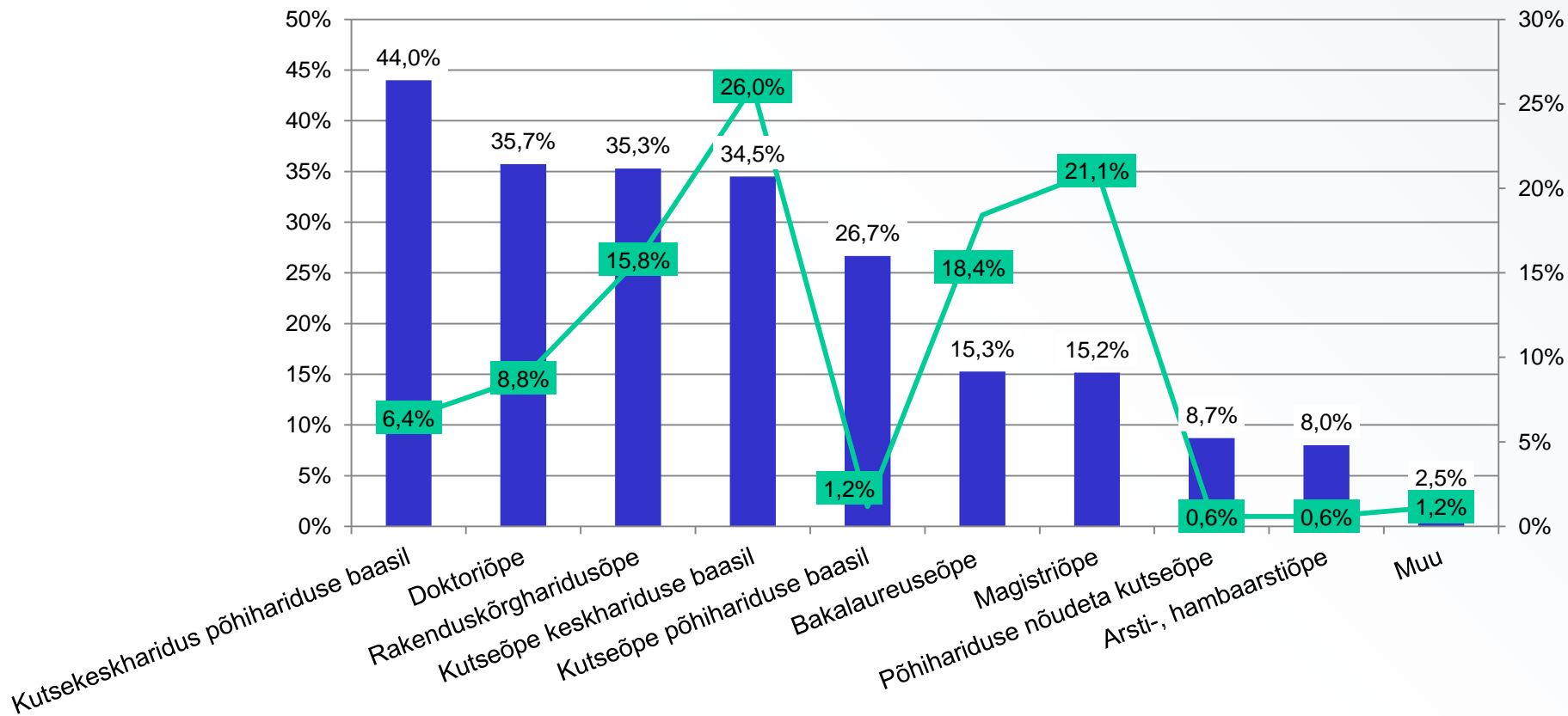

Alaliselt tööle hakanute osakaal päritolu kaupa

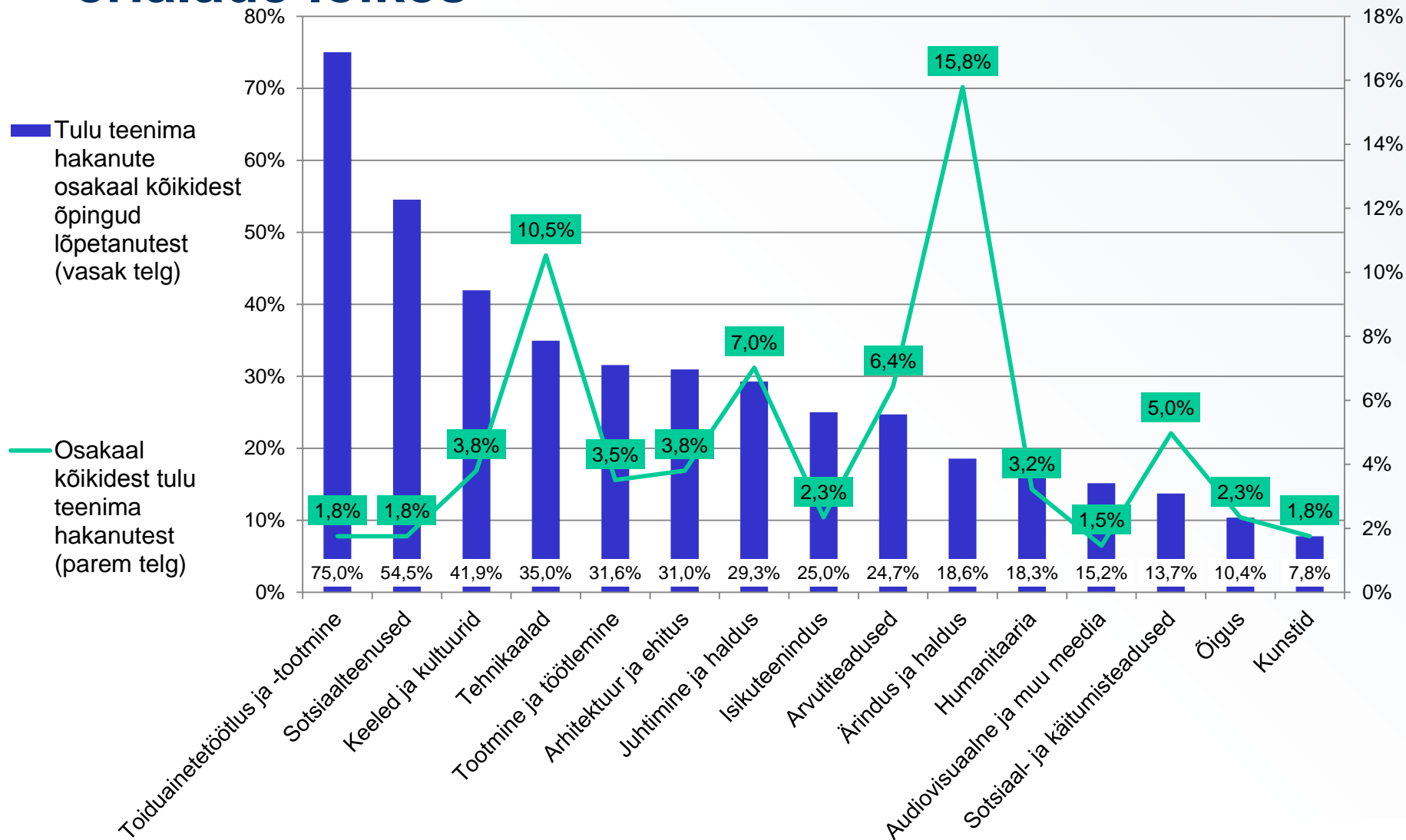
Alaliselt tööle hakanute osakaal lõpetatud haridustasemete kaupa

■ Tulu teenima hakanute osakaal kõikidest õpingud lõpetanutest (vasak telg)

— Osakaal kõikidest tulu teenima hakanutest (parem telg)

Alaliselt tööle hakanute osakaal lõpetatud erialade lõikes

Kokkuvõtteks

- Ca kolmandik Eestis kooli lõpetanud välismaalastest töötab peale kooli lõppu vähemalt 1 kuu, 20% jääb tööle alaliselt;
- Pikemalt siia tööle jäänutest teenib Eesti keskmisega võrreldavat palka;
- Peamiselt jäävad siia tööle Eesti lähiriikidest pärit kodanikud;
- Just kutsehariduse, rakenduskõrghariduse või doktorikraadi omandanutest jääb Eestisse tööle kõige suurem osa;
- 48% töölehakanutest oli lõpetanud bakalaureuse-, magistri- või doktoriõpingud.

Kokkuvõtteks – miks see on oluline?

- Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegias aastateks 2006-2015 oli eesmärgiks, et arengukava lõppedes õpiks Eesti kõrgkoolides 2000 mitteresidendist välismaalast. See eesmärk on täidetud;
- Kuigi välisõppuritel on oluline roll hariduspoliitikas, siis seni kui nad ei tööta pärast Eestis, oleme koolitanud inimesi teistele riikidele;
- Kui välismaalane on juba tulnud Eestisse õppima, siis on tal “lihtsam” siin ka tööle asuda ja riigil võimalus seda ära kasutada.

Õrritaja ehk mida saab lugeda Riigikontrolli ülevaatest rändepoliitika valikute kohta

- Näiteks saab teada, kui palju
  - on Eestisse tulnud töörändajaid, pererändajaid?
  - nendest töötavad ja millised on nende sissetulekud?
  - sisserännanutest on töötud ja paljud saavad (ja milliseid) sotsiaaltoetusi?
- Aga saab teada ka,
  - kes on Eestist välja rännanud?
  - milline on olnud nende toimetulek enne lahkumist?
  - millist palka nad on teeninud ja millise haridusega nad on?
- Lisaks sellele aga saab teada veel, mil moel Eesti saab tööjõu puuduse tekkides seda olukorda leevendada ning millised on ühe või teise rändepoliitilise valiku ohud ja võimalused.